

PROPOVIJED NA DAN SJEĆANJA ZA ŽRTVE VUKOVARA – 18.11.2018.

Mons. dr. Egidije Živković, željezanski biskup – Austrija/Gradišće

Draga braćo i sestre! Iako dolazim iz Austrije, ja kao Gradišćanski Hrvat osjećam svaki put da dolazim kao svoj među svoje. Dopustite mi da vas sve od srca pozdravim i osobito se zahvalim prijatelju i studentskome kolegi, Đakovačko-osječkom nadbiskupu i metropoliti mons. Đuri Hraniću. Nadbiskup me je pozvao da podijelim tugu današnjega dana sa svima vama a posebno da obrišem suze onih koji danas plaču u Vukovaru. Pozdravljam vas sve iz svih **udruga, vlasti, politike, vojske, policije, kulture, medija, Crkve i vjerskih zajednica**. Srdačan pozdrav vama draga braćo u biskupstvu, svećenici, redovnici, redovnice, bogoslovi i sjemeništarcu te okupljeni narode Božji ove drevne nadbiskupije i Crkve u Hrvata. Posebno pozdravljam **vas, invalide domovinskog rata**, koji patite zbog tjelesnih i duševnih rana, kao i vas koji ste izgubili svoje drage a posebno **majke Vukovara**. Suosjećam sa vama koji tragate za svojim nestalim.

Moj duboki naklon pripada danas **mrtvim koji počivaju u ovome groblju i pokojnima čija su tijela nevino stradala po cijeloj Hrvatskoj i šire**, iz bilo kojih ratova i vremena bez obzira na **vjeru i naciju**. U svojim molitvama sam uz vas **bolesnici i sve vas koji me pratite** putem medija.

Iako imam 500 godina stare hrvatske gene sa ovih prostora, odmah obećavam medijima da neću danas pjevati: **geni, geni kameni**, ali ću zato govoriti **geni, geni Hrvatski ... pa se nadam da mi neće nitko danas isključiti mikrofona**.

Draga braćo! Možda bi bilo bolje na Dan sjećanja, na grobovima ovih mrtvih samo šutjeti i moliti. Ja ću ipak nešto reći iako nam grobovi govore puno više od svake izrečene riječi. Otvorene grobnice koje čekaju povratak kosti svojih mrtvih i nestalih, **govore još više**.

1. Prvo o čemu želim sada propovjedati jest Kristov poziv u evanđelju na **opraštanje, pomirbu i zajedništvo** svih naroda.

U poslanici Efežanima sv. Pavla slušamo: „**Vi koji nekoć bijaste daleko u Kristu, dođoste blizu po Krvi Kristovoj.**“ Danas stojimo u blizini granice katoličkih i pravoslavnih kršćana. Braćo, uistinu ste kroz prošla vremena kao kršćani, bili jako, jako daleko. Znajte. Svaka izgubljena minuta u traženju mira prerasta u mržnju. Došlo je vrijeme da podvučete crtu. **Podite se konačno približavati jedni drugima po Krvi Kristovoj** koja je prolivena za sve ljude a posebno za nas kršćane. Mi kršćani, ponosimo se križem Kristovim. Ako je Krist nevin ubijen i bio spreman sa križa „**ubiti neprijateljstvo i mržnju u sebi prema svojim ubojicama**“, pa zašto i mi ne bismo konačno započeli taj put ubijanja mržnje. Mi koji smo bliže križu, **pozvani smo u ime Krista miriti ljude.** Mir nam neće doći sam s neba ako ga ne budemo širili mi ovdje na zemlji. Nemir će nam razoriti duše, obitelji i narode. **Razorimo i mi poput Krista neprijateljstvo u svojoj duši i svome srcu. Krv žrtava svih ratova, ne kriči za osvetom nego za pomirenjem i posvetom.** To je budućnost Božjega naroda!

Hodajući u koloni sjećanja, dostojanstveno sam gazio, **ovu zemlju natopljenu mučeničkom krvlju. Za pete su mi se lijepili: zemlja, krv i suze a kroz tijelo mi je prolazila jeza i jauk bespomoćnih zarobljenika, koji su mučeni** kao Krist na svome križnom putu. Ponavljao sam danas u sebi više puta Kristove riječi, Egidije, smiri se: „**Neka se ne uznemiruje srce tvoje**“. Svaki korak prema ovome groblju u meni je stvarao sve veću **bol i suze**, pitajući se zar je moguće da su kršćani vršili ovolika zla.

Veliko zlo je danas vezano uz pitanje nestalih. Vi odgovorni, kada ćete napraviti minimum ljudskoga pijeteta i dostojanstva i vratiti kosti od 1952. zarobljene, mučene i ubijene duše? To vas pitam u ime ožalošćenih obitelji. **Ta kost i te kosti tisuće mrtvih** nalaze se skrivene u utrobi zemlje. **Molim vas, iskopajte to hrvatsko blago i vratite ga u njihov i naš Vukovar. Izbacite tu kost iz svoga grla** koja vas blokira u svim dobrosusjedskim pregovorima. **Nemamo drugoga puta, nego: put priznanja istine, put praštanja i pomirbe, put novoga početka u Isusu Kristu.**

Mi smo svjesni da **neke boli Vukovar i Dan sjećanja na nevine žrtve. Tko prešućuje žrtve on ih ponovo ubija.** Znam da **zločince boli** nečista savjest i **vjernička moć praštanja Hrvatskoga čovjeka koji živi po**

Kristovim riječima: Bože, oprosti im jer ne znaju što čine. Trebamo biti uvijek vođeni današnjim evanđeljem: **ako je Krist koji je pretrpio nepravednu smrt, sve oprostio,** to moramo i mi danas činiti ako želimo biti Kristovi. **Braćo, Vukovar nema drugoga puta osim puta Kristovoga praštanja i pomirenja.**

Ja vas sve molim i jedne i druge i treće. **Ne generalizirajte.** Nikada ne optužujte cijeli narod. Za zlo u Vukovaru nije kolektivno kriv Srpski narod jer u ovim grobovima leže i Srbi koji su bili lojalni svojoj rodnoj domovini Hrvatskoj. **Bol, sram, zločin i rat su učinili oni koji su htjeli pokoriti slobodu Hrvatskoga naroda.** U Vukovaru je započela velika nepravda zato mora ovdje započeti i **korektna sudska pravda,** koja ne smije biti poticana **samo prosvjedima.** Ako je Vukovar **simbol patnje, a jest,** neka konačno bude i **simbol pravde.**

Ja sam kao biskup prijatelj i Pravoslavne Crkve. Darovao sam joj crkvenu zemlju u Austriji, pomažem sagraditi prvi pravoslavni manastir u Austriji. Zato znam dobro da su zaplakale mnoge **srbijanske i crnogorske** majke iz čijeg su zagrljaja **oteti sinovi i natjerani u rat i smrt.** **Narod nije kriv i nema kolektivne krivnje ni sa ove ni sa one strane.** Krivci su **oholi, pokvareni i ne razumni pojedinci** koji **nasilno** žele otimati tuđe ne znajući: Tko se mača laća od njega će i poginuti.

2. Kao drugo, u svojim mislima moram se sada opet vratiti današnjem evanđelju jer Krist reče da nam je **On put, istina i život.**

Promatrajući zbivanja u Hrvatskoj moram vam kao neutralan promatrač iz Austrije reći slijedeće. **Istina je i ovo,** da su se naši **mrtvi borili** protiv dugogodišnjega zla koje ste imali i u svojim redovima. Neki žele nasilno **progutatiti** tu čistu dušu Hrvatskome domoljubu. Žele **isčupati** Hrvatsko srce braniteljima, koje kuca za **moju staru Domovinu.** Ja kao Gradišćanski Hrvat nedam nikome Hrvatsku – a ne dajte je ni vi!

Hrvati i Hrvatice, pročistite konačno svoje matice. Ne budite ruku skrštenih ni glava spuštenih. Na istinu su vas i zakleli i obvezali ovi mrtvi. Ako ne ispunite zavjete mrtvih, onda se u Vukovaru šetate kao **plaćeni glumci, koji samo plaču radi scene i javnosti.** Na čišćenje vas **obvezuju**

uplakane vukovarske majke i udovice koje su svoje sinove i muževe ugradile u temelje slobodne Hrvatske.

Osjećam veliku bol i tugu kada čujem istinu, kako stotine tisuća mladih napušta ovu prelijepu zemlju za koju su mnogi ginuli. Gubite zdrave i mlade snage koje su mogle: **obnoviti državu i podići palo gospodarstvo. Iseljavanjem, neki vode podmukli rat protiv Domovine.** Ali znajte, vratit će se Ivan jednoga dana i on će pitati: **čija je ovo livada, čija je ovo trava?** Pitat će, čiji je ovo Vukovar, čija je ovo Slavonija i Dalmacija, čija je ovo Hrvatska? **Moja i naša!**

Od mojih Gradišćanskih Hrvata prije 500 godina pa sve do danas **mi Hrvati stalno negdje selimo i iseljavamo iz najljepše zemlje svijeta. Ona je radnička i patnička ali i mučenička,** od Vukovara do Dubrovnika, od Velebitskih planina preko mora do slavonskih ravnina. **Hrvatska je prelijepa.** Gradite je zajedničkim snagama. Ostani tu, to je Kristov put, jer svaka tuđa zemlja tuga je golema. **Voli, izgradi i obogati Hrvatsku svojim talentima!**

3. Kao treće, u ovome trenutku bola i sjećanja na mrtve, sjetio sam se utješnog Kristovoga govora na gori kojega trebamo ponijeti svojim domovima. **Blaženi siromašni, ožalošćeni, krotki, gladni, milosrdni, čistoga srca, mirotvorci i progonjeni.** Ma koliko vas god pogrde, prognaju i zlo slažu protiv vas, vi ste moji i imat ćete veliku plaću, **ako ne od ove zemaljske vlade onda od one na nebu, jer vaše je kraljevstvo nebesko.**

Moramo svi misliti na ove gore blažene i biti uz njih. Domovino, pitam prvo tebe, kada ćeš svim srcem biti uz svoj narod? Konačno, dajmo poštovanje progonjenima. **Kada ćete kao Europske zemlje imati minimum hrabrosti da otvorite arhive a zatvorite nečasne arhive.** Bez čistih računa nema čiste budućnosti i mira. Europa se čudi vašem **prljavom kazalištu** koje još uvijek nema završnoga čina i lustracije. **Blaženi progonjeni čekaju svoju pravičnost.**

Hrvatska kao država sada u potpunosti pripada Europi. Ja vas pozivam da ne tapkate **u prošlim vremenima i da ne gubite snagu u međusobne**

svađe. Vi ste Europa. Balkanski duh izdahnite a Europski zrak udahnite! Vi imate puno toga dati Europi. Nemojte biti samo oni koji od Europe **uzimaju**. Vi budite oni koji Europi dajete: kršćanske, moralne i ljudske vrednote. Čuli smo poruku sa susreta predsjednika država u Francuskoj, kako se trebamo čuvati bolesnoga nacionalizma koji nanovo **u svijetu budi zle duhove rata**. Iza sebe imamo tri rata koji su cijeli svijet učinili siromašnim i materijalno i duhovno.

Pitam se, zašto ovi grobovi oko nas tako dugo šute. Podignite se i vi mrtvi a i vi živi, da zaštitite i uskrsnete ovu tako lijepu i dragu domovinu Hrvatsku. Što čekamo? Krenimo zajedno u obnovu Domovine!

Obraćam se i vama **poštovani političari!** Prestanite gubiti zdrave snage na stalna rušenja svoje Hrvatske Vlade i Sabora. Narod vas je izabrao da **budete konstruktivni a ne destruktivni. Budite graditelji a ne rušitelji sami sebe.** Kaže sv. Ivana Pavao II: Podržite uvijek ono što je pozitivno, dok korigirate ono što je negativno. **Gledajte naprijed i ističite pozitivne uspjehe Hrvatske.** U vašoj Domovini ima puno dobrih ljudi i događaja. **Morate znati i moći vidjeti dobro.** Obrišite stakla svojih naočala koja su ponekad zamagljena **osobnim interesima.**

Mediji, vi koji imate moć širenja dobra molim vas skinite sa vaših ekrana **crno** a stavite **bijelo. Ugasite žalost a upalite radost! Širite pozitivno a zaboravite negativno!** Učinimo narod sretnim! Pozvani ste da i vi **podizite paloga i umornoga čovjeka**

Gledao sam kako se cijeli svijet divio vašoj predsjednici države Kolindi Grabar-Kitarović u Rusiji: **kako grli i ljubi naše vatrene nogometaše. Smije se i plače** sa Hrvatskom šahovnicom. Pokazala je svijetu ponos Hrvatskoga naroda i političara. **Ako vam je Krist put, istina i život,** a jest, ne bojte se, **svi vi,** živjeti ponosno i upravljati dostojanstveno, mudro i pravedno svojim narodom.

Draga braćo i sestre! Pođimo svojim domovima ohrabreni u vjeri naših branitelja i ubijenih civila, koji počivaju u ovome Vukovarskome groblju i cijeloj Hrvatskoj. Ovi nam **mučenici** poručuju kao moralna i vjerska vertikala u današnjem psalmu: „Pa da mi je i dolinom smrti proći zla se ne

bojim“. Ne bojte se kaže Krist, jer ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.

Želim vam danas staviti na srce dvije stvari. Nikad ne zaboravite materijalno pomagati siromašni Vukovar na što nas poziva i papa Franjo na današnji svjetski dan siromaštva. Drugo ne prestanite moliti za Vukovar. Danas želim najaviti da ću kao biskup i Gradišćanski Hrvat uz svoj zbor Pax et Bonum sa 160 pjevača i sa novoosnovanom udrugom HRVAT S.A.M. – ovo stoji za Gradišćanske Hrvate iz Slovačke, Austrije i Mađarske **organizirati** humanitarni koncert za Vukovar u Lisinskome. **Odlučio sam to održati 13. listopada do godine uz pokroviteljstvo grada Zagreba i gradonačelnika Milana Bandića te premijera Andrije Plenkovića i Hrvatske vlade, kojima ovim putem od sveg srca zahvaljujem.** Pozivam sve dobre ljude i sve medije da nam se pridruže! Pokažimo i na ovaj način kako **volimo i razumijemo** potrebe i siromaštvo Vukovara.

Želja mi je dok plaćemo da ujedno pjevamo i molimo za Vukovar. Molimo posebno za uplakane majke čiji sinovi vapiju s neba: Mati, o najdraža mati neka nas tvoja molitva prati. Vukovarski toranj je za mene simbol ranjene majke koja unatoč ubijanju sina, ponosno stoji pod križem i čeka njegovo Uskrsnuće. **Ranjeni Vukovarski toranj iz kojeg je curila krv i voda kao simbol života** ipak je doživio uskrsnuće Vukovara. **Molitvu vukovarskih sinova**, svojim majkama, mi ćemo sada čuti u pjesmi moga pastoralnoga asistenta Ive Šeparovića. (Slijedi pjesma!)

(Zašto plačeš mati, svjetlom je obasjan dom. U olujnoj noći prva si u srcu mom. O mati, o tužna mati ne boj se za me, sad nisam ti ko malo dijete, ne boj se mame. **Mati, o najdraža mati, ti mi ne tuguj, ti mi ne plači. Mati, o najdraža mati, neka me tvoja molitva prati.** Zašto plačeš mati milostiv Otac je moj, Krist na križu raspet biti će uvijek sin tvoj. O mati, o tužna mati, ne boj se za me, sad k Ocu me anđeli vode, ne boj se mame).

Ne plači majko, ne plači oče! Ne plači Hrvatska! Uzdignute glave idite naprijed i radujte se životu. Kriste, daj hrabrosti i snage svom narodu da se odupru svim nevoljama i suzama na ovome svijetu.

Draga braćo i sestre! **Ne bojte se nikoga i nikada!** Znajte da je Krist uvijek s nama. **Moj dobri stari Bože**, pomiri sve ljude na ovome svijetu i

daj da konačno svi shvatimo danas ovdje u Vukovaru, da si ti: **pravi put, prava istina i pravi život**. Ako ovo zbilja shvatimo imaju Hrvatska, Europa i svijet mirnu i blagoslovljenu budućnost – Tako neka bude! Amen.